TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2025. gada 8. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Direktīva 93/13/EEK – 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts – Ārvalsts valūtā indeksēts hipotekārā aizdevuma līgums – Patērētāja pieteikums tiesā, kurā lūgts atzīt līguma spēkā neesamību – Lūgums noteikt aizsardzības pasākumus, ar kuriem tiek apturēta līguma izpilde – Direktīva 2014/59/ES – Kredītiestāžu atveseļošana un noregulējums – Banka, kurai tiek piemērota noregulējuma procedūra – 1. panta 2. punkts – Dalībvalstu pilnvaras pieņemt noteikumus, kuri ir stingrāki nekā šajā direktīvā paredzētie vai kuri papildina šos noteikumus – Valsts norma, kurā likts noraidīt pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu, kas vērsti pret kredītiestādi, attiecībā uz kuru norisinās noregulējuma procedūra

Lietā C-324/23 [*Myszak*] [i]

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) iesniegusi ar 2022. gada 26. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 25. maijā, tiesvedībā

OF,

EI,

RI

pret

M.K., likvidējamās *Getin Noble Bank S.A.* likvidatoru,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*] (referente), S. Žervazonī [*S. Gervasoni*] un N. Fengers [*N. Fenger*],

ģenerāladvokāte: L. Medina,

sekretāre: M. Sekežiņska [*M. Siekierzyńska*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 17. oktobra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – poļu.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– OF, EI un RI vārdā – *W. Bochenek*, *P. Stalski* un *T. Zaremba*, *radcowie prawni*,

– M.K. vārdā – *P. Cieślak* un *M. Pyziak-Waląg*, *adwokaci*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, *M. Kozak*, *R. Stańczyk* un *B. Trocha*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *U. Małecka*, *P. Ondrůšek* un *D. Triantafyllou*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2024. gada 12. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu, lasot tos efektivitātes un samērīguma principa gaismā un kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV 2014, L 173, 190. lpp.), 34. panta 1. punkta b) un g) apakšpunktu un 70. panta 1. un 4. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp OF, EI un RI, no vienas puses, un M.K. kā *Getin Noble Bank S.A.* likvidatoru, no otras puses, par OF, EI un RI iesniegto pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu procesā, kurā lūgts konstatēt ārvalsts valūtā indeksēta hipotekārā aizdevuma līguma spēkā neesamību, ko viņi ir noslēguši ar *Getin Noble Bank*, kā arī uzdot atlīdzināt summas, kas samaksātas, izpildot šo līgumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 93/13

3 Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un ka līgums ar tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem.”

4 Šīs direktīvas 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos."

Direktīva 2014/59

5 Direktīvas 2014/59 5., 49.–51. un 131. apsvērumā ir teikts:

"(5) [..] ir nepieciešams režīms, kas pilnvarotajām iestādēm nodrošinātu uzticamu instrumentu kopumu, kuri ļautu pietiekami savlaicīgi un ātri veikt intervenci nestabilās vai par maksātnespējīgām kļūstošās iestādēs, lai nodrošinātu šo iestāžu kritiski svarīgo finanšu un ekonomisko funkciju turpināšanu, vienlaikus samazinot to iespējamās maksātnespējas ietekmi uz ekonomiku un finanšu sistēmu. Šim režīmam būtu jānodrošina, ka zaudējumus pirmām kārtām sedz akcionāri un ka kreditori zaudējumus sedz pēc akcionāriem ar nosacījumu, ka nevienam no kreditoriem nerodas lielāki zaudējumi par tiem, kas tam rastos, ja iestāde būtu likvidēta saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru, ievērojot šajā direktīvā noteikto principu "neviens kreditors nav sliktākā situācijā". [..]

[..]

(49) Akcionāru un kreditoru tiesību ierobežojumi būtu jānosaka atbilstoši [Eiropas Savienības Pamattiesību hartas] 52. pantam. Tādēļ noregulējuma instrumenti būtu jāpiemēro tikai tām iestādēm, kuras kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīgas, un tikai tad, ja tas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi – finanšu stabilitātes nodrošināšanu sabiedrības interesēs. Jo īpaši noregulējuma instrumenti būtu jāpiemēro tad, ja iestādi nevar likvidēt saskaņā ar parastajām maksātnespējas procedūrām, nedestabilizējot finanšu sistēmu, un ir nepieciešami pasākumi, lai nodrošinātu sistēmiski nozīmīgu funkciju ātru pārvešanu un turpināšanu, un ja nav pamatotu izredžu rast alternatīvu privātu risinājumu, tostarp izredžu, ka tā brīža akcionāri vai kāda trešā puse palielinās kapitālu pietiekamā apmērā, lai pilnībā atjaunotu iestādes dzīvotspēju. Turklāt, piemērojot noregulējuma instrumentus un īstenojot noregulējuma pilnvaras, būtu jāņem vērā proporcionalitātes princips un iestādes juridiskās formas īpatnības.

(50) Īpašumtiesību aizskārumiem nevajadzētu būt nesamērīgiem. [..] Ja noregulējamās iestādes aktīvi tiek daļēji pārvesti privātam pircējam vai pagaidu bankai, noregulējamās iestādes atlikusī daļa būtu jālikvidē saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru. Lai aizsargātu likvidējamās iestādes akcionārus un kreditorus, tiem vajadzētu būt tiesībām likvidācijas procesā saņemt prasījumu atlīdzību vai kompensāciju tādā apmērā, kas nav mazāka par summu, kuru tie saskaņā ar aplēsēm būtu atguvuši, ja visa iestāde būtu tikusi likvidēta saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru.

(51) Lai aizsargātu akcionāru un kreditoru tiesības saņemt ne mazāk, kā tie saņemtu parastās maksātnespējas procedūras piemērošanas gadījumā, būtu jānosaka skaidri pienākumi attiecībā uz noregulējamās iestādes aktīvu un saistību novērtēšanu un šajā direktīvā noteiktajos gadījumos – attiecībā uz tā režīma novērtēšanu, kādu akcionāriem un kreditoriem piemērotu, ja iestāde būtu tikusi likvidēta saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru. [..] Ja tiek konstatēts, ka akcionāriem un kreditoriem prasījumu atlīdzības vai

kompensācijas summa ir mazāka par summu, kādu tie būtu saņēmuši parastās maksātnespējas procedūras gadījumā, šajā direktīvā noteiktajos gadījumos tiem vajadzētu būt tiesīgiem saņemt maksājumu šīs starpības apmērā. [..]

[..]

(131) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, saskaņot iestāžu noregulējuma noteikumus un procesus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka jebkuras Savienībā darbojošās iestādes maksātnespējas ietekmes dēļ šos mērķus var labāk sasniegt [Eiropas] Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar [LES] 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai."

6 Šīs direktīvas 1. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt noteikumus, kas ir stingrāki par tiem, kurus paredz šī direktīva un uz tās pamata pieņemtie deleģētie un īstenošanas akti, vai kuri papildina tos, ar noteikumu, ka tie ir vispārēji piemērojami un nav pretrunā šai direktīvai un uz tās pamata pieņemtiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem."

7 Minētās direktīvas 34. panta "Vispārējie noregulējuma principi" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka, piemērojot noregulējuma instrumentus un īstenojot noregulējuma pilnvaras, noregulējuma iestādes veic visus piemērotos pasākumus, lai garantētu, ka noregulējuma darbība ir īstenota saskaņā ar turpmāk minētajiem principiem:

[..]

b) pēc akcionāriem zaudējumus sedz noregulējamās iestādes kreditori atbilstoši savu prasījumu prioritātes secībai saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru, izņemot gadījumus, kad šajā direktīvā nepārprotami noteikts citādi;

[..]

g) neviens kreditors necieš lielākus zaudējumus nekā tos, kas viņam būtu radušies, ja iestāde vai 1. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā minētā vienība būtu likvidēta atbilstoši parastajai maksātnespējas procedūrai saskaņā ar 73. līdz 75. pantā minētajiem aizsardzības pasākumiem;

[..]."

8 Šīs pašas direktīvas 37. panta 6. punktā ir noteikts:

"Ja izmanto tikai [uzņēmuma pārdošanas instrumentu vai pagaidu iestādes instrumentu], un tos izmanto, lai pārvestu tikai daļu no noregulējamās iestādes aktīviem, tiesībām vai saistībām, tad atlikušo iestādi vai 1. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā minēto vienību, kuras aktīvi, tiesības vai saistības ir pārvesti, likvidē saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru. Šādu likvidāciju izdara saprātīgā termiņā [..]."

9 Direktīvas 2014/59 70. panta "Pilnvaras ierobežot nodrošinājuma tiesību īstenošanu" 1. un 4. punkts ir izteikts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka noregulējuma iestādēm ir pilnvaras ierobežot noregulējamās iestādes nodrošināto kreditoru nodrošinājuma tiesību izpildi attiecībā uz jebkuriem minētās noregulējamās iestādes aktīviem no paziņojuma par apturēšanu publicēšanas saskaņā ar 83. panta 4. punktu līdz darba dienas pēc minētās publicēšanas pusnaktij dalībvalstī, kurā darbojas noregulējamās iestādes noregulējuma iestāde.

[..]

4. Īstenojot pilnvaras saskaņā ar šo pantu, noregulējuma iestādes ņem vērā minēto pilnvaru īstenošanas iespējamo ietekmi uz finanšu tirgu pienācīgu darbību."

10 Šīs direktīvas 73. panta "Akcionāriem un kreditoriem piemērotais režīms daļējas pārvešanas un iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanas gadījumā" b) punkts attiecas uz situāciju, kurā valsts noregulējuma iestāde piemēro iekšējās rekapitalizācijas instrumentu. Šā panta a) punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka viena vai vairāku noregulējuma instrumentu piemērošanas gadījumā, jo īpaši 75. panta piemērošanas nolūkā:

a) izņemot gadījumus, kad piemēro b) apakšpunktu, ja noregulējuma iestādes pārved tikai daļu noregulējamās iestādes tiesību, aktīvu un saistību, akcionāri un tie kreditori, kuru prasījumi nav pārvesti, saņem atlīdzībā par saviem prasījumiem vismaz tikpat daudz, cik viņi būtu saņēmuši, ja noregulējamā iestāde būtu likvidēta parastā maksātnespējas procedūrā laikā, kad tika pieņemts 82. pantā minētais lēmums."

11 Minētās direktīvas 74. panta "Režīmu atšķirību vērtēšana" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Lai novērtētu, vai akcionāriem un kreditoriem būtu piemērots labāks režīms, ja noregulējamā iestāde būtu sākusi parasto maksātnespējas procedūru, tostarp, bet ne tikai 73. panta piemērošanas nolūkā, dalībvalstis nodrošina, ka cik vien iespējams drīz pēc noregulējuma darbības vai darbību veikšanas neatkarīga persona veic vērtēšanu. Šī vērtēšana ir atšķirīga no vērtēšanas, ko veic saskaņā ar 36. pantu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā vērtēšanā nosaka:

a) kāds režīms, tostarp attiecīgās noguldījumu garantiju shēmas, būtu ticis piemērots akcionāriem un kreditoriem, ja noregulējamā iestāde, attiecībā uz kuru veikta noregulējuma darbība vai darbības, būtu sākusi parasto maksātnespējas procedūru laikā, kad tika pieņemts 82. pantā minētais lēmums;

b) kāds režīms faktiski ir ticis piemērots akcionāriem un kreditoriem noregulējamās iestādes noregulēšanā, un

c) vai ir atšķirība starp režīmu, kas minēts a) apakšpunktā, un režīmu, kurš minēts b) apakšpunktā."

12 Saskaņā ar šīs direktīvas 75. pantu "Akcionāru un kreditoru aizsardzības pasākumi":

"Dalībvalstis nodrošina, ka, ja vērtējumā, kas veikts saskaņā ar 74. pantu, ir konstatēts, ka jebkur[am] akcionār[am] vai kreditor[am], kurš minēts 73. pantā, [..] ir radī[ti] lielāk[i] zaudējum[i] nekā t[am] būtu radī[ti] likvidācijā parastā maksātnespējas procedūrā, viņam ir tiesības uz starpības izmaksu no noregulējuma finansēšanas mehānismiem."

Polijas tiesības

Civilkodeksa likums

13 1964. gada 23. aprīļa *ustawa Kodeks cywilny* (Likums par civilprocesa kodeksu) pamatlietai piemērojamās redakcijas (2020. gada *Dz. U.*, 1740. pozīcija) 385.[1] panta 1. un 2. punkts ir izteikts šādi:

"1. Ar patērētāju noslēgta līguma noteikumi, kuri nav individuāli saskaņoti, patērētājam nav saistoši, ja tie viņa tiesības un pienākumus nosaka pretēji labiem tikumiem, rupji aizskarot viņa intereses (nepieļaujami noteikumi). Šī tiesību norma neattiecas uz noteikumiem, kuros ir noteikti pušu pamatpienākumi, tostarp noteikumiem par maksājamo cenu vai atlīdzību, ja tie ir formulēti nepārprotami.

2. Ja saskaņā ar 1. punktu kāds līguma noteikums patērētājam nav saistošs, līgums turpina būt pusēm saistošs pārējā daļā."

14 Šā kodeksa 405. pantā ir noteikts:

"Ikvienai personai, kas bez juridiska pamata ir saņēmusi mantisku priekšrocību uz citas personas rēķina, ir pienākums atgriezt minēto priekšrocību, sniedzot izpildījumu natūrā un, ja tas nav iespējams, atlīdzināt tās vērtību."

15 Saskaņā ar minētā kodeksa 410. panta 2. punktu:

"Izpildījums ir nepamatots, ja personai, kas to veikusi, vispār nebija pienākuma to veikt vai tai nebija pienākuma to veikt attiecībā pret personu, kura saņēma izpildījumu, vai ja izpildījuma pamatojums ir zudis, vai ja izpildījuma mērķis nav sasniegts, vai arī ja tiesību akts, kurā prasīts izpildījums, ir spēkā neesošs un nav kļuvis spēkā esošs pēc izpildījuma veikšanas."

Civilprocesa kodeksa likums

16 1964. gada 17. novembra *ustawa Kodeks cywilny* (Likums par civilprocesa kodeksu) pamatlietai piemērojamās redakcijas (2021. gada *Dz. U.*, 1805. pozīcija) 189. pantā noteikts:

"Prasītājs, kam ir tiesiski pamatota interese celt prasību, var lūgt tiesu konstatēt, ka pastāv vai nepastāv konkrētas tiesiskas attiecības vai tiesības."

17 Šā kodeksa 730.[1] pantā ir paredzēts:

"1. Aizsardzības pasākumu noteikšanu var lūgt ikviena puse vai procesa dalībnieks, ja vien tas pierāda prasījuma pirmšķietamu esamību un interesi lūgt šos pasākumus.

2. Interese lūgt aizsardzības pasākumu noteikšanu pastāv, ja šo pasākumu nenoteikšana padarīs neiespējamu vai ievērojami apgrūtinās attiecīgajā lietā pieņemamā nolēmuma izpildi vai jebkādā citā veidā padarīs neiespējamu vai ievērojami apgrūtinās tiesvedības mērķa sasniegšanu šajā lietā.

[..]

3. Izvēloties aizsardzības pasākumu veidu, tiesa ņem vērā pušu vai procesa dalībnieku intereses tā, lai nodrošinātu prasītājam pienācīgu tiesisku aizsardzību, neapgrūtinot parādnieku vairāk nekā nepieciešams."

18 Atbilstoši minētā kodeksa 731. pantam:

"Aizsardzības pasākuma mērķis nedrīkst būt prasījuma apmierināšana."

19 Šā kodeksa 755. pantā ir paredzēts:

"1. Ja pieteikums par aizsardzības pasākumu noteikšanu neattiecas uz finansiāliem prasījumiem, tiesa uzdod tādu aizsardzības pasākumu veikšanu, kādus tā uzskata par pienācīgiem konkrētajos apstākļos, neizslēdzot tādu aizsardzības pasākumu noteikšanu, kuri paredzēti finansiālu prasījumu gadījumā. Tostarp tiesa var:

1) noteikt pušu vai attiecīgās izpildes procedūras dalībnieku tiesības un pienākumus uz šīs procedūras laiku;

[..]

2^1. 731. pantu nepiemēro, ja lūgto aizsardzības pasākumu noteikšana ir nepieciešama, lai izvairītos no draudoša kaitējuma vai citām kreditoram nelabvēlīgām sekām.

[..]"

Maksātnespējas likums

20 2003. gada 28. februāra *ustawa Prawo upadłościowe* (Maksātnespējas likums) pamatlietai piemērojamās redakcijas (2022. gada *Dz. U.*, 1520. pozīcija) 146. pantā paredzēts:

"1. Visas izpildes procedūras attiecībā uz aktīviem, kas ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā un ir sāktas pirms maksātnespējas pasludināšanas dienas, no minētās dienas tiek apturētas *ipso jure*. Pēc tam, kad spriedums par maksātnespējas pasludināšanu ir stājies likumīgā spēkā, šīs procedūras *ipso jure* tiek izbeigtas pirms sprieduma par maksātnespējas pasludināšanu. [..]

2. Summas, kas radušās apturētās izpildes procedūras rezultātā un kas vēl nav izmaksātas, tiek nodotas maksātnespējīgā parādnieka mantai pēc tam, kad spriedums par maksātnespējas atzīšanu ir stājies likumīgā spēkā.

[..]

3. Pēc maksātnespējas pasludināšanas dienas vairs nav iespējams veikt piespiedu izpildi attiecībā uz mantu, kas ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā, nedz izpildīt vai noteikt nodrošinājuma pasākumus attiecībā uz maksātnespējīgās personas mantu, izņemot nodrošinājuma pasākumus

attiecībā uz uzturlīdzekļu prasījumiem vai prasījumiem, kas izriet no kompensācijas pensijas par slimību, darba nespēju, invaliditāti vai nāvi, kā arī no pensijas saistībā ar to, ka līgums, ar kuru nekustamā īpašuma pircējs ir apņēmies tā atsavinātājam sniegt aprūpi, uzturēšanu un mājokli, tiek pārvērsts par mūža rentes līgumu."

Banku garantiju fonda likums

21 2016. gada 10. jūnija *ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej Restrukturyzacji* (Banku garantiju fonda, noguldījumu garantiju sistēmas un noregulējuma likums; 2022. gada *Dz. U.*, 793. pozīcija; turpmāk tekstā – "Banku garantiju fonda likums") pamatlietai piemērojamās redakcijas 135. panta 1. un 4. punktā ir noteikts:

"1. Tiek izbeigta jebkāda pret noregulējamās iestādes aktīviem veikta piespiedu izpildes procedūra vai aizsardzības pasākumu noteikšanas procedūra, kas sākta pirms noregulējuma piemērošanas.

[..]

4. Noregulējuma laikā nav pieļaujams sākt piespiedu izpildi un aizsardzības pasākumu noteikšanas procedūru pret noregulējamo vienību."

22 Saskaņā ar minētā likuma 142. panta 1. punktu *Bankowy Fundusz Gwarancyjny* (Banku garantiju fonds, Polija), kas ir valsts noregulējuma iestāde, tiesības izmantot nodrošinājumu attiecībā uz noregulējamās iestādes aktīviem var apturēt ne ilgāk kā līdz nākamās darbdienas beigām pēc datuma, kad publicēts paziņojums par fonda lēmumu par šo tiesību apturēšanu.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

23 2007. gadā prasītāji pamatlietā OF un viņa vecāki RI un EI kā patērētāji ar *Getin Noble Bank* noslēdza hipotekārā aizdevuma līgumu uz 360 mēnešiem par summu 185 375,71 Polijas zlotu (PLN) (aptuveni 43 000 EUR). Šis aizdevuma līgums ietvēra noteikumu par minētās summas konvertēšanu Šveices frankos (CHF) pēc šīs bankas noteikta pirkuma kursa, un noteikumu par mainīgu procentu likmi. Ikmēneša maksājumi, kas aprēķināti CHF, bija atmaksājami PLN atbilstoši CHF pārdošanas kursam, ko vienpusēji noteica minētā banka.

24 Prasītāji pamatlietā vērsās *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija), kas ir iesniedzējtiesa, ar prasību par pamatlietā aplūkoto aizdevuma līgumu. Primāri ar šo prasību tiek lūgts konstatēt šā līguma spēkā neesamību dažu tā noteikumu negodīguma dēļ un tādēļ piespriest *Getin Noble Bank* samaksāt 48 352,97 PLN un 27 171,82 CHF (proti, attiecīgi aptuveni 11 300 EUR un 29 000 EUR), kas atbilst ikmēneša maksājumiem, kuri bija veikti pieteikuma iesniegšanas datumā, tiem pieskaitot likumiskos nokavējuma procentus un tiesāšanās izdevumus. Pakārtoti ar šo prasību tiek lūgts konstatēt attiecīgo noteikumu negodīgumu un atzīt tos par spēkā neesošiem.

25 2022. gada 29. septembrī, kamēr pamatlietā aplūkotais pieteikums vēl tika izskatīts, Banku garantiju fonds, rīkojoties kā valsts noregulējuma iestāde, pieņēma lēmumu par noregulējuma procedūras piemērošanu *Getin Noble Bank*. Šajā procedūrā Banku garantiju fonds izmantoja pagaidu iestādes instrumentu, izveidojot banku, kuras nosaukums pašlaik ir *VELO Bank S.A.* un kurai tika nodoti gandrīz visi *Getin Noble Bank* aktīvi, tiesības un pienākumi. Ar šo lēmumu no

nodošanas tika izslēgtas mantiskās tiesības, kas izriet no faktiskas rīcības, tiesiskiem darījumiem vai neatļautas darbības saistībā ar kredītlīgumiem un aizdevuma līgumiem, kas izteikti ārvalstu valūtā vai indeksēti atbilstoši ārvalsts valūtas kursam, kā arī prasījumi, kas izriet no šādām mantiskajām tiesībām, tostarp tādi, uz kuriem attiecas civilprocess vai administratīvais process.

26 Pēc šā Bankas garantiju fonda lēmuma prasītāji pamatlietā iesniedzējtiesā pret *Getin Noble Bank* uzsāka pagaidu noregulējuma tiesvedību, iesniedzot pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu attiecībā uz tiesvedības lietā pēc būtības pušu tiesībām un saistībām, lai apturētu savu līgumisko pienākumu veikt ikmēneša maksājumus pamatlietā aplūkotā aizdevuma līguma izpildei, līdz tiek pabeigta tiesvedība lietā pēc būtības, kā arī aizliegtu *Getin Noble Bank* veikt pasākumus šā līguma izbeigšanai un publicēt paziņojumu par attiecīgā aizdevuma neatmaksāšanu.

27 Iesniedzējtiesa norāda, ka pagaidu pasākumu noteikšanas procedūrā tiesa lemj par aizsardzības pasākumiem, balstoties uz vērtējumu par to, vai pušu prasījumi ir pirmšķietami pamatoti, un vienlaikus ņemot vērā visus lietā pēc būtības iegūtos pierādījumus. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietā aplūkotā aizdevuma līguma noteikumi, kurus apstrīd prasītāji pamatlietā, varētu tikt kvalificēti kā negodīgi un ka šis līgums varētu neturpināt pastāvēt pēc šo noteikumu atzīšanas par spēkā neesošiem.

28 Tādējādi iesniedzējtiesa uzskata, ka būtu iespējams apmierināt pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu, konkrēti – apturēt prasītāju pamatlietā pienākumu veikt pamatlietā aplūkotā aizdevuma ikmēneša maksājumus. Tomēr tai šajā ziņā ir šaubas kontekstā, kad attiecīgais pārdevējs vai piegādātājs ir banka, kurai tiek piemērota Direktīvā 2014/59 paredzētā noregulējuma procedūra.

29 Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punkta normām, kurās noteikts, ka gadījumā, ja bankai tiek piemērota noregulējuma darbība, notiekošās procedūras, kuru mērķis ir noteikt aizsardzības pasākumus attiecībā uz šo banku, ir jāizbeidz pirms sprieduma taisīšanas un ir izslēgta jaunas procedūras sākšana šādu pasākumu noteikšanai. Iesniedzējtiesas ieskatā ar šīm tiesību normām ir kļūdaini transponēts Direktīvas 2014/59 70. panta 1. un 4. punkts, jo tās ir pārlieku plašas.

30 Tiesa nosūtīja iesniedzējtiesai informācijas pieprasījumu par to, vai Banku garantiju fonda likuma 142. panta 1. punkts var būt nozīmīgs kā Direktīvas 2014/59 70. panta 1. punkta transponēšanas pasākums; atbildē uz šo pieprasījumu iesniedzējtiesa būtībā norādīja, ka starp šīm abām tiesību normām patiešām pastāv atbilstība, bet šā likuma 135. panta 1. un 4. punkta pievienošana ir problemātiska, jo pēdējo minēto tiesību normu piemērošanas joma ir daudz plašāka nekā minētais 70. panta 1. punkts.

31 Iesniedzējtiesa šaubās, vai Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punkts liedz patērētājiem Direktīvā 93/13 paredzēto aizsardzību un tādējādi ir pretrunā efektivitātes un samērīguma principam. Proti, attiecīgajiem patērētājiem esot liegta iespēja tikt faktiski atbrīvotiem no iespējami spēkā neesoša līguma izpildes tajā ietverto negodīgo noteikumu dēļ laikā, kamēr notiek tiesvedība, kuras mērķis ir panākt šo noteikumu negodīguma atzīšanu, kaut arī viņi tiek pakļauti riskam vēlāk negūt labumu no atlīdzinošajām sekām, kas izriet no minētā negodīguma eventuālas konstatēšanas.

32 Iesniedzējtiesa šajā ziņā uzsver, ka tādā situācijā kā pamatlietā, kad piespiedu izpilde pret banku ir izslēgta, vienīgais efektīvais veids, kā īstenot atlīdzinošās sekas, esot savstarpējo prasījumu ieskaits. Gadījumā, ja banka tiktu atzīta par maksātnespējīgu, uz patērētāja prasījumu pret šo banku par to

summu atmaksu, kuras samaksātas uz aizdevuma līguma pamata un kuras pārsniedz aizdevuma pamatsummu, attieksme būtu tāda pati kā pret citu kreditoru prasījumiem un praksē tas nozīmētu, ka patērētāja prasījums nevarētu tikt apmierināts.

33 Turklāt iesniedzējtiesa atsaucas uz Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto principu, saskaņā ar kuru noregulējuma procedūras būtu jāveic tā, lai kreditori neciestu lielākus zaudējumus nekā parastā maksātnespējas procedūrā. Iesniedzējtiesa pauž šaubas par to, vai šis princips var tikt ievērots, ja ir aizliegts iesniegt pieteikumu par aizsardzības pasākumiem, ar kuriem tiek apturēti ikmēneša maksājumi tāda aizdevuma atmaksāšanai, ko noregulējamā banka izsniegusi saskaņā ar līgumu, kura spēkā esamība tiek apstrīdēta.

34 Proti, iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlieta daļēji attiecas uz prasījumu, ko šī tiesa kvalificē kā "nefinansiālu", ciktāl tā mērķis ir konstatējums, ka pamatlietā aplūkotais aizdevuma līgums ir spēkā neesošs, un ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma pamatlietai piemērojamās redakcijas 146. panta 3. punktu ar šādu prasījumu saistītu aizsardzības pasākumu noteikšana ir iespējama, kaut arī ir sākta maksātnespējas procedūra, jo būtībā šādi pasākumi nav nodrošinājuma pasākumi attiecībā uz maksātnespējīgās personas mantu šīs tiesību normas izpratnē. Atbildē uz Tiesas informācijas pieprasījumu iesniedzējtiesa norādīja, ka pamatlietā aplūkotais pieteikums par aizsardzības pasākumu noteikšanu būtu bijis pieņemams, ja tas būtu iesniegts pēc *Getin Noble Bank* maksātnespējas pasludināšanas, kas notika starplaikā, proti, 2023. gada 20. jūlijā.

35 Šis "nefinansiālais prasījums" esot jānošķir no prasījuma par nepamatotu maksājumu atlīdzināšanu, kas izriet no atlīdzinošajām sekām, kuras saistītas ar Direktīvas 93/13 piemērošanu un kurām būtu mantiska ietekme uz maksātnespējīgo subjektu, līdz ar to aizsardzības pasākums saistībā ar šo otro prasījumu neesot iedomājams.

36 Visbeidzot, iesniedzējtiesas ieskatā, ir jāņem vērā fakts, ka pamatlietā aplūkotā aizdevuma līguma atcelšanas gadījumā bankai būtu prasījums par aizdevuma pamatsummas atmaksu. Tādējādi, ja prasītāju pamatlietā saistības, kas izriet no šā līguma, tiktu apturētas, pirms viņu maksājumu kopsumma sasniedz aizdevuma pamatsummu, tas varētu būt pretrunā noregulējuma procedūras mērķim, jo šādi tiktu ierobežots vai aizkavēts attiecīgās bankas prasījumu piedziņas process, kas ir vērsts uz pārējo kreditoru prasījumu apmierināšanu.

37 Šajos apstākļos *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Direktīvas 93/13] 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, ņemot vērā efektivitātes un samērīguma principu, kā arī [Direktīvas 2014/59] 34. panta 1. punkta b) un g) apakšpunkts un 70. panta 1. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru attiecībā uz banku, kurai tiek piemērots noregulējums, nav pieļaujams apmierināt patērētāja lūgumu tiesai veikt aizsardzības pasākumu (prasības nodrošinājumu), ar kuru uz tiesvedības laiku tiek apturēts pienākums maksāt pamatsummu un procentu maksājumus saskaņā ar kredītlīgumu, kuru tiesa, iespējams, atzīs par spēkā neesošu, jo no tā ir izslēgti negodīgi līguma noteikumi, tikai tādēļ, ka pret šo banku ir uzsākta noregulējuma procedūra?"

Par prejudiciālo jautājumu

38 Iesākumā jākonstatē, pirmām kārtām, ka iesniedzējtiesa aicina Tiesu tai lūgtajā Direktīvas 93/13 interpretācijā ņemt vērā Direktīvas 2014/59 70. panta 1. un 4. punktu, jo ar Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punktu, kas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir identificēts kā prejudiciālajā jautājumā minētie "valsts tiesību akti", esot transponēts minētās direktīvas 70. panta 1. un 4. punkts.

39 Taču šīs Savienības tiesību normas, no vienas puses, un Polijas tiesību normas, no otras puses, atšķiras gan priekšmeta, gan tvēruma ziņā. Proti, Direktīvas 2014/59 70. panta 1. un 4. punkts attiecas uz ierobežojošām pilnvarām, kurām valsts noregulējuma iestādei – uz ārkārtīgi īsu laikposmu – ir jābūt attiecībā pret nodrošinājuma, kas saistīts ar noregulējamās iestādes aktīviem, realizāciju, savukārt Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punktā – kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu – ir paredzēts aizliegums valsts tiesām turpināt jebkuru izpildes vai aizsardzības pasākumu noteikšanas procedūru attiecībā uz šādas iestādes aktīviem tik ilgi, kamēr uz to attiecas noregulējuma procedūra.

40 Turklāt, kā ģenerāladvokāte būtībā ir norādījusi secinājumu 31.–35. punktā, prasītāji pamatlietā nav noregulējamās iestādes "nodrošinātie kreditori" Direktīvas 2014/59 70. panta 1. punkta izpratnē. Proti, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka prasītāji pamatlietā ir šīs iestādes līgumpartneri, kas to ir iesūdzējuši tiesā, lai tiktu atzīts, ka pastāv, pirmkārt, "prasījums", kas izpaužas kā aizdevuma līguma atcelšana, un, otrkārt, finansiāls prasījums, kas izpaužas kā līguma izpildei samaksāto summu atlīdzināšana. Šie apgalvotie prasījumi nav sasaistīti ne ar kādu "nodrošinājum[u] [..] attiecībā uz jebkuriem minētās noregulējamās iestādes aktīviem" minētā 70. panta 1. punkta izpratnē. Turklāt pieteikums par pagaidu noregulējumu, ar kuru lūgts noteikt tādus aizsardzības pasākumus kā pamatlietā aplūkotie, ar kuriem būtībā uz pamattiesvedības laiku tiktu apturēts pienākums maksāt atlikušās minētajā līgumā paredzētās summas, nav saistīts ar šādu nodrošinājumu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2024. gada 20. februāris, *Getin Noble Bank*, C-34/23, EU:C:2024:203, 32. punkts).

41 Turklāt pēc Tiesas lūguma sniegt informāciju iesniedzējtiesa, šķiet, ir atzinusi, ka Direktīvas 2014/59 70. pants – kā Polijas valdība un Eiropas Komisija apgalvo šajā lietā iesniegtajos rakstveida apsvērumos – Polijas tiesībās ir transponēts ar citām Banku garantiju fonda likuma normām, proti, tā 142. pantu.

42 Otrām kārtām, ciktāl iesniedzējtiesa prejudiciālajā jautājumā atsaucas uz efektivitātes principu un samērīguma principu, jākonstatē, ka tā nepaskaidro iemeslus atsaucei uz šo otro principu. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 94. pantu ikvienā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāietver to iemeslu izklāsts, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem, un šī prasība attiecas arī uz vispārējiem Savienības tiesību principiem, par kuriem iesniedzējtiesa pauž šaubas šāda lūguma ietvaros.

43 Tāpēc uzskatāms, ka iesniedzējtiesa ar savu jautājumu būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, tos lasot efektivitātes principa gaismā, kā arī kopsakarā ar Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta b) un g) apakšpunktu, jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru valsts tiesai ir pienākums noraidīt patērētāja pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu, kurā lūgts apturēt ikmēneša maksājumus, kas patērētājam jāveic, pamatojoties uz aizdevuma līgumu, kuru tas lūdz atcelt tāpēc, ka tajā esot ietverti negodīgi līguma noteikumi, kamēr tiek pieņemts galīgais

nolēmums par nupat minēto lūgumu, tikai tā iemesla dēļ, ka bankai, ar kuru šis līgums ir noslēgts, tiek piemērota noregulējuma procedūra Direktīvas 2014/59 izpratnē, kuras ietvaros ticis izmantots pagaidu iestādes instruments, ar ko ir izveidota cita banka, kurai ir nodota noregulējamās bankas aktīvu, tiesību un saistību būtiskākā daļa, taču ne attiecīgais līgums, kurš ir palicis atlikušajā iestādē, kaut arī šādi aizsardzības pasākumi būtu nepieciešami, lai nodrošinātu šā galīgā nolēmuma iedarbīgumu.

44 Vispirms jāatgādina, ka Direktīvas 93/13 mērķis ir nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 19. septembris, *Bankia*, C-109/17, EU:C:2018:735, 36. punkts, kā arī 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). Šis mērķis atbilst prasībai, kas izriet no Pamattiesību hartas 38. panta, kurā pašā ir garantēts augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis Savienības politikā, un šī prasība it īpaši attiecas uz šīs direktīvas īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 5. septembris, *Novo Banco* u.c., no C-498/22 līdz C-500/22, EU:C:2024:686, 137. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

45 Šajā nolūkā, pirmkārt, Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā dalībvalstīm ir likts noteikt, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju noslēgtā līgumā, patērētājam nav saistoši.

46 Proti, saskaņā ar šo tiesību normu valsts tiesām ir jānovērš negodīgu noteikumu piemērošana, lai tie neradītu saistošas sekas patērētājam, izņemot, ja patērētājs pret to iebilst (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 Ja runa ir par negodīgiem noteikumiem, kas uzliek pienākumu samaksāt noteiktu naudas summu, šis pienākums principā rada atlīdzinošas sekas attiecībā uz šo summu. Prasība atjaunot tiesisko un faktisko situāciju, kādā attiecīgais patērētājs būtu bijis, ja šādu negodīgu noteikumu nebūtu – it īpaši iedibinot tiesības atgūt pārdevēja vai piegādātāja saskaņā ar minētajiem noteikumiem nepamatoti saņemto labumu, kuras tādējādi ir jāatzīst patērētājam – ietilpst Direktīvā 93/13 patērētājiem garantētās aizsardzības pašā būtībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 30. jūnijs, *Profi Credit Bulgaria* (Ieskaita veikšana pēc savas ierosmes negodīga noteikuma gadījumā), C-170/21, EU:C:2022:518, 42. un 43. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

48 Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

49 Tādējādi, ņemot vērā sabiedrības interešu, uz kurām balstīta patērētājiem ar Direktīvu 93/13 piešķirtā aizsardzība, būtību un svarīgumu, jākonstatē, ka tās 6. panta 1. punkts uzskatāms par normu, kas ir ekvivalenta valsts normām, kurām valsts tiesību sistēmā ir sabiedriskās kārtības normu statuss (spriedumi, 2009. gada 6. oktobris, *Asturcom Telecomunicaciones*, C-40/08, EU:C:2009:615, 52. punkts, un 2022. gada 17. maijs, *Unicaja Banco*, C-869/19, EU:C:2022:397, 24. punkts). Šīs direktīvas 7. panta 1. punkts arī ir tieši saistīts ar šo sabiedrības interesi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Gutiérrez Naranjo* u.c., C-154/15, C-307/15 un C-308/15, EU:C:2016:980, 56. punkts).

50 Tā kā Savienības tiesībās nav saskaņotas procedūras, kas piemērojamas līguma noteikumu iespējama negodīguma pārbaudei, un tāpēc atbilstoši dalībvalstu procesuālās autonomijas principam tās ietilpst dalībvalstu iekšējā tiesību sistēmā, tomēr ar nosacījumu, ka tās atbilst

līdzvērtības un efektivitātes principiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 9. aprīlis, *Profi Credit Polska* (Tiesvedības, kurā pasludināts galīgs spriedums, atjaunošana), C-582/21, EU:C:2024:282, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Saskaņā ar efektivitātes principu procesuālie noteikumi prasībām, kas paredzētas, lai aizsargātu tiesības, kuras tiesību subjektiem ir noteiktas Savienības tiesībās, nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību īstenošanu, kas piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu. No šī principa izrietošo prasību ievērošana ir jāpārbauda, ņemot vērā attiecīgo tiesību normu nozīmi visā procesā, procesa norisi un šo tiesību normu īpatnības dažādās valsts instancēs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 9. aprīlis, *Profi Credit Polska* (Tiesvedība, kurā pasludināts galīgs spriedums, atjaunošana), C-582/21, EU:C:2024:282, 40. un 41. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

52 Vēl ir jāuzsver, ka dalībvalstu pienākums nodrošināt to tiesību efektivitāti, kuras tiesību subjektiem izriet no Savienības tiesībām – it īpaši tiesību, kas izriet no Direktīvas 93/13, – netieši ietver arī prasību nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas nostiprināta Hartas 47. pantā un kas it īpaši attiecas uz procesuālajiem noteikumiem, kuri piemērojami tiesā celtām prasībām, kuru pamatā ir šādas tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 9. aprīlis, *Profi Credit Polska* (Tiesvedība, kurā pasludināts galīgs spriedums, atjaunošana), C-582/21, EU:C:2024:282, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 Tātad, lai gan dalībvalstīm savās valsts tiesībās ir jāparedz kārtība, kādā tiek konstatēts pārdevēja vai piegādātāja ar patērētājiem noslēgto līgumu noteikumu negodīgums un iestājas šā konstatējuma konkrētās tiesiskās sekas, minētajam konstatējumam ir jādod iespēja atjaunot tiesisko un faktisko stāvokli, kādā attiecīgais patērētājs atrastos, ja šāda negodīga noteikuma nebūtu bijis, attiecīgā gadījumā atzīstot tiesības uz pārdevēja vai piegādātāja nepamatoti gūtā labuma atlīdzināšanu. Šāds Direktīvā 93/13 patērētājiem nodrošinātās aizsardzības regulējums valsts tiesībās nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt šīs aizsardzības būtību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana) (C-287/22, EU:C:2023:491, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktam pretrunā ir tas, ka patērētājam tiek liegta iespēja panākt, ka tiek apturēta izpildes procedūra, kas sākta, pamatojoties uz izpildes rīkojumu, kurš balstīts uz līguma noteikumu, kura spēkā esamība tiek apstrīdēta tiesā tā negodīguma dēļ, ja bez šādas apturēšanas nolēmums, kas tiks pieņemts pēc būtības un ar kuru konstatēts šā noteikuma negodīgums, sniegtu šim patērētājam tikai vēlāku aizsardzību, kas būtu nepilnīga un nepietiekama, un līdz ar to nebūtu nedz adekvāts, nedz efektīvs līdzeklis, lai izbeigtu minētā noteikuma izmantošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 60. punkts).

55 Tātad patērētājiem ar Direktīvu 93/13, it īpaši ar tās 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu, nodrošinātā aizsardzība nozīmē, ka – gadījumā, kad ir pietiekamas norādes, ka patērētāja apstrīdētie līguma noteikumi vai arī pats līgums nav spēkā un ir ticams, ka būs jāatlīdzina visas patērētāja samaksātās summas vai to daļa, – valsts tiesai ir jāvar noteikt pienācīgu aizsardzības pasākumu, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu pilnīgu iedarbīgumu sagaidāmajam nolēmumam par līguma noteikumu negodīgumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 14. marts, *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 59., 60. un 64. punkts; 2019. gada 26. jūnijs, *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, 57. un 58. punkts, kā arī 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 43. un 60. punkts).

56 Nolēmuma, kas tiks pieņemts lietā pēc būtības, pilnīgs iedarbīgums tostarp nozīmē, ka ir iespējams novērst, ka patērētājs, kamēr norisinās tiesvedība, kuras ilgums var būt ievērojams, maksā lielākas summas nekā tās, kas patiesībā būtu maksājamas, ja ar šo nolēmumu tiktu konstatēts apstrīdēto noteikumu negodīgums, un tāpēc šādā gadījumā var būt nepieciešams noteikt aizsardzības pasākumus (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2016. gada 26. oktobris, *Fernández Oliva* u.c., no C-568/14 līdz C-570/14, EU:C:2016:828, 35. punkts, kā arī 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 42. punkts).

57 Turklāt nepieciešamība noteikt aizsardzības pasākumus ir jāizvērtē, ņemot vērā visus lietas apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 59. punkts).

58 Šajā ziņā aizdevuma līguma gadījumā iespēja valsts tiesām noteikt šādu pasākumu ir vēl jo vairāk nepieciešama, ja, izpildot šo līgumu, patērētājs kredītiestādei jau ir samaksājis summu, kas pārsniedz aizņemto summu, vai pastāv risks, ka tam būs jāmaksā kredītiestādei summa, kas pārsniedz aizņemto summu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 15. jūnijs, *Getin Noble Bank* (Aizdevuma līguma izpildes apturēšana), C-287/22, EU:C:2023:491, 52. un 59. punkts).

59 Tomēr – kā norādījusi iesniedzējtiesa – jāatzīmē, ka patērētāja apstrīdēto līguma noteikumu iespējamā negodīguma konstatēšana nenozīmē, ka kredītiestādei vairs nav nekādu prasījumu pret šo patērētāju.

60 Šajā gadījumā iesniedzējtiesas šaubas būtībā attiecas uz apstākli, ka valsts tiesībās, konkrēti Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punktā, ir izslēgta jebkāda iespēja noteikt aizsardzības pasākumus gadījumā, kad pārdevējs vai piegādātājs, kas ar patērētāju ir noslēdzis līgumu, kura spēkā esamība pirmšķietami pamatoti tiek apstrīdēta tiesā, ir kredītiestāde, kurai tiek piemērota noregulējuma procedūra.

61 Tādējādi, ņemot vērā šīs tiesas uzdoto jautājumu, ir jānoskaidro, vai gadījumā, ja kredītiestādei tiek piemērota noregulējuma procedūra, kurā tiek izmantots pagaidu iestādes instruments, izveidojot banku, kurai ir nodota būtiska šīs kredītiestādes aktīvu, tiesību un saistību daļa, Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta b) un g) apakšpunkts ietekmē iespēju – kurai jābūt valsts tiesas rīcībā – noteikt patērētāja lūgtus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pieņemamā nolēmuma pilnīgu iedarbību attiecībā uz tāda līguma noteikuma apgalvoto negodīgumu, kas ir palicis atlikušās iestādes aktīvos.

62 Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta b) apakšpunktā būtībā ir noteikta kārtība, kādā personas, kuras skar noregulējuma procedūras sākšana, principā sedz tās iestādes zaudējumus, kurai šī procedūra tiek piemērota, proti, vispirms tos sedz šīs iestādes akcionāri, bet pēc tam tās kreditori – pēdējie minētie atbilstoši savu prasījumu prioritātes kārtībai parastajā maksātnespējas procedūrā, kura saskaņā ar Direktīvas 2014/59 2. panta 1. punkta 47. apakšpunktu ietilpst valsts tiesību tvērumā.

63 Tādējādi 34. panta 1. punkta b) apakšpunktā nav nevienas norādes par patērētāja iespēju panākt, ka tiek apturēti tā pienākumi pret noregulējamo iestādi.

64 Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta g) apakšpunktā ir noteikts princips, ka neviens kreditors – atbilstoši šīs direktīvas 73.–75. pantam – necieš lielākus zaudējumus par tiem, kas tam būtu radušies, ja noregulējamā iestāde būtu likvidēta saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru.

65 Kā ģenerāladvokāte būtībā ir izklāstījusi secinājumu 72.–74. punktā, tas, ka šajā tiesību normā ir tieša atsauce uz Direktīvas 2014/59 73.–75. pantu, nozīmē, ka tā reglamentē aizsardzības pasākumu, kas gan nāk par labu tostarp noregulējamās iestādes kreditoriem, taču ir piemērojams tikai *a posteriori*. Proti, šis pasākums ietver salīdzinājumu starp zaudējumiem, kas šiem kreditoriem reāli ir radušies, ņemot vērā to, kāda faktiski ir bijusi attieksme pret tiem šīs iestādes noregulējuma ietvaros, un zaudējumiem, kas tiem būtu radušies, ja minētajai iestādei brīdī, kad tika pieņemts lēmums veikt noregulējuma darbību, būtu piemērota parastā maksātnespējas procedūra. Gadījumā, ja pirmie minētie zaudējumi izrādās lielāki par otrajiem, šis pasākums tiem ļauj saņemt starpības izmaksu no noregulējuma finansēšanas mehānisma.

66 Tādējādi princips "neviens kreditors nav sliktākā situācijā", kas minēts Direktīvas 2014/59 5. apsvērumā, saistībā ar tās 34. panta 1. punkta g) apakšpunktu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 73.–75. pantu, neattiecas uz iespējamu procesuālo aizsardzību, kas saistīta ar tādu aizsardzības pasākumu noteikšanu kā pamatlietā aplūkotie, kurus noregulējuma procedūrā varētu izmantot atlikušās iestādes kreditori. Tātad arī 34. panta 1. punkta g) apakšpunktam nav nozīmes, lai atbildētu uz jautājumu, vai valsts tiesai ir jābūt pilnvarām noteikt tādus aizsardzības pasākumus kā pamatlietā aplūkotie.

67 Turklāt jānorāda – kā ģenerāladvokāte to būtībā ir darījusi secinājumu 75. punktā –, ka neviena cita Direktīvas 2014/59 norma arī neattiecas uz šādu aizsardzību, jo nav konkrētas tiesību normas, kas attiektos uz pieteikumiem par aizsardzības pasākumu noteikšanu, kurus attiecībā pret noregulējamo iestādi iesniedz tās kreditori.

68 No tā izriet, ka tādas tiesību normas kā Banku garantiju fonda likuma 135. panta 1. un 4. punkts ietilpst Direktīvas 2014/59 1. panta 2. punkta piemērošanas jomā, kurā ir paredzēts, ka dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt noteikumus, kas ir stingrāki vai kas papildina šajā direktīvā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos paredzētos noteikumus.

69 Saskaņā ar pēdējo minēto tiesību normu dalībvalstis var pieņemt šādus noteikumus ar nosacījumu, ka tie ir vispārēji piemērojami un nav pretrunā Direktīvai 2014/59 vai uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

70 Šādos apstākļos jāpārbauda, vai attiecīgo Direktīvas 93/13 normu piemērošana tādā kontekstā kā pamatlietā nevar atņemt noregulējuma procedūras lietderīgo iedarbību vai traucēt tās īstenošanu.

71 Tiesa jau ir atzinusi, ka mērķi nodrošināt banku un finanšu sistēmas stabilitāti, kā arī novērst sistēmisku risku ir Savienības vispārējo interešu mērķi. Tātad Direktīvā 2014/59 ir paredzēts, ka ārkārtējā ekonomikas kontekstā, lai nodrošinātu dalībvalstu finanšu stabilitāti, tiek izmantota procedūra, kas tostarp var ietekmēt kredītiestādes vai ieguldījumu brokeru sabiedrības akcionāru un kreditoru tiesības, proti, tiek izveidots maksātnespējas režīms, kas ir atkāpe no vispārīgajām maksātnespējas tiesību normām; šā režīma īstenošana ir pieļaujama vienīgi ārkārtējos apstākļos, un tai jābūt attaisnojamai ar sevišķām sabiedrības interesēm. Šā regulējuma atkāpes raksturs nozīmē, ka citu Savienības tiesību normu piemērošana var tikt izslēgta, ja tās noregulējuma procedūrai var atņemt lietderīgo iedarbību vai traucēt tās īstenošanu (skat. spriedumu, 2022. gada 5. maijs, *Banco Santander* (*Banco Popular* bankas noregulējums), C-410/20, EU:C:2022:351, 36. un 37. punkts).

72 Lai gan tā ir, jānorāda, ka tādā kontekstā kā pamatlietā noregulējuma procedūras lietderīgā iedarbība principā tika sasniegta no brīža, kad tika izmantots pagaidu iestādes instruments, kas norisinājās vienlaikus ar šai procedūrai pakļautās iestādes aktīvu, tiesību un saistību lielākās daļas

nodošanu pagaidu iestādei – tāpēc procesuālā ietekme, kas rodas procedūrās saistībā ar aktīviem, kuri ir palikuši atlikušās iestādes mantā, nevar apdraudēt šo lietderīgo iedarbību vai traucēt noregulējuma procedūras īstenošanu. Turklāt jāuzsver, ka no šā brīža atlikusī iestāde ir nolemta likvidācijai saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru, kā paredzēts Direktīvas 2014/59 37. panta 6. punktā.

73 Tādējādi pamatlietas apstākļi atšķiras no apstākļiem, kas aplūkoti 2022. gada 5. maija spriedumā *Banco Santander* (*Banco Popular* bankas noregulējums) (C-410/20, EU:C:2022:351) un 2024. gada 5. septembra spriedumā *Novo Banco* u.c. (no C-498/22 līdz C-500/22, EU:C:2024:686), jo lietas, kurās tika pasludināti šie abi spriedumi, attiecās uz vienībām, kas izveidotas pēc noregulējuma procedūras sākšanas, nevis uz atlikušo iestādi.

74 Turklāt saskaņā ar iesniedzējtiesas pirmšķietamo vērtējumu, kas ir izklāstīts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, tādos apstākļos kā pamatlietā aizsardzības pasākumu noteikšana, kuri ir vērsti uz to, lai nepieļautu, ka tiek turpināti maksājumi, pamatojoties uz līguma noteikumiem, kuru netaisnīgums ir konstatēts iedibinātā valsts judikatūrā, atlikušās iestādes mantas pieaugums tiktu kavēts tikai nepamatoti samaksāto summu apmērā, kuras patērētājiem ir jāmaksā vienīgi tāpēc, ka turpinās viņu sāktā tiesvedība par lietas būtību. Proti, situācijā, kad – kā tas ir šajā gadījumā – šķiet, ka patērētājs ir veicis maksājumus, kuru kopējais apmērs aptuveni atbilst aizdevuma pamatsummai, ir svarīgi, lai valsts tiesa varētu nolemt apturēt šā patērētāja pienākumu veikt ikmēneša maksājumus, kas ir jāmaksā saskaņā ar aizdevuma līgumu, kuru lūgts atzīt par spēkā neesošu, lai izvairītos no tā, ka atlikušais uzņēmums saņem summas, kas pārsniedz tās, uz kurām tas varētu likumīgi pretendēt, ja šis līgums tiktu atzīts par spēkā neesošu.

75 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, tos lasot efektivitātes principa gaismā, kā arī kopsakarā ar Direktīvu 2014/59, jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru valsts tiesai ir pienākums noraidīt patērētāja pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu, kurā lūgts apturēt ikmēneša maksājumus, kas patērētājam jāveic, pamatojoties uz aizdevuma līgumu, kuru tas lūdz atcelt tāpēc, ka tajā esot ietverti negodīgi līguma noteikumi, kamēr tiek pieņemts galīgais nolēmums par nupat minēto lūgumu, tikai tā iemesla dēļ, ka bankai, ar kuru šis līgums ir noslēgts, tiek piemērota noregulējuma procedūra Direktīvas 2014/59 izpratnē, kuras ietvaros ticis izmantots pagaidu iestādes instruments, ar ko ir izveidota cita banka, kurai ir nodota noregulējamās bankas aktīvu, tiesību un saistību būtiskākā daļa, taču ne attiecīgais līgums, kurš ir palicis atlikušajā iestādē, kaut arī šādi aizsardzības pasākumi būtu nepieciešami, lai nodrošinātu šā galīgā nolēmuma iedarbīgumu. Pārbaudot nepieciešamību noteikt šos aizsardzības pasākumus, valsts tiesai ir jāņem vērā apstāklis, ka patērētājs tiesvedības laikā ir samaksājis vai var samaksāt summu, kas pārsniedz to summu, kura būs jāmaksā, ja šis līgums tiks atzīts par spēkā neesošu.

Par tiesāšanās izdevumiem

76 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, kas lasīti efektivitātes principa

gaismā un kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012,

jāinterpretē tādējādi, ka

tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru valsts tiesai ir pienākums noraidīt patērētāja pieteikumu par aizsardzības pasākumu noteikšanu, kurā lūgts apturēt ikmēneša maksājumus, kas patērētājam jāveic, pamatojoties uz aizdevuma līgumu, kuru tas lūdz atcelt tāpēc, ka tajā esot ietverti negodīgi līguma noteikumi, kamēr tiek pieņemts galīgais nolēmums par nupat minēto lūgumu, tikai tā iemesla dēļ, ka bankai, ar kuru šis līgums ir noslēgts, tiek piemērota noregulējuma procedūra Direktīvas 2014/59 izpratnē, kuras ietvaros ticis izmantots pagaidu iestādes instruments, ar ko ir izveidota cita banka, kurai ir nodota noregulējamās bankas aktīvu, tiesību un saistību būtiskākā daļa, taču ne attiecīgais līgums, kurš ir palicis atlikušajā iestādē, kaut arī šādi aizsardzības pasākumi būtu nepieciešami, lai nodrošinātu šā galīgā nolēmuma iedarbīgumu. Pārbaudot nepieciešamību noteikt šos aizsardzības pasākumus, valsts tiesai ir jāņem vērā apstāklis, ka patērētājs tiesvedības laikā ir samaksājis vai var samaksāt summu, kas pārsniedz to summu, kura būs jāmaksā, ja šis līgums tiks atzīts par spēkā neesošu.

[Paraksti]